

Ander Izagirre
Kazetaria

Ez da isilik egoteko garaia

Aukeratu behar nuen: bikti-
ma izan ala kazetaria izan.
Eta kazetari izatea erabaki
nuen», dio Jineth Bedo-
yak, 39 urte, "El Tiempo"
egunkari kolonbiarreko zu-
zendariordeak. Bederatzi urtez isilik
egon eta gero, 2009an bere historia jen-
daurrean azaltzea erabaki zuen. Kolonia-
ko telebista saiorik ikusienean agertu zen
eta bere kontakizun gordinak hotzikarak
eragin zituen herrialde osoan.

Hauteskundeak dira bihar Kolonbian.
Gobernua eta gerrilla elkarrizketa-ma-
haian eserita daude, Habanan, eta bakea-
ren itxaropena inoiz baino sendoagoa
da. Baina putzu oso ilunak daude Kolon-
bian eta horiei buruz etengabe hitz egin
behar dela dio Bedoyak. Adibidez: ema-
kumeen kontrako bortxa sexuala gerra
estrategia bat da, alde guztiek nahita era-
bili dutena, modu sistematikoan, buru-
zagiak diren edo ahotsa altza duten ema-
kumeak zigortzeko. Eta krimen isilena
da: 2001 eta 2009 artean soilik, milioi er-
di emakumek jasan dute bortxa hori ga-
tazkaren barnean, eta zigorgabetasuna ia
erabatekoa da. Ez dago ia salaketarik, ez-
ta zigorrik ere, jakina.

2000ko maiatzaren 25ean, Bedoya 26
urteko kazetari bat zen eta ikerketa arris-
kutsu batean zebilen: talde paramilita-
rren eta Estatuko agenteen arteko arma
trafikoaren frogak biltzen ari zen. Egun
hartan La Modelo kartzelara joan zen,
bertan espetxeratutako buruzagi parami-
litar batek elkarrizketa bat agindu ziolako.
Beste kazetari batekin eta argazkilariare-
kin azaldu zen Bedoya, baina espetxera
sartzeko paperak betetzen ari zela, beste
bulego baterantz eraman zuten eta or-
duan hiru gizon armatuk bahitu eta auto
batean eraman zuten. Hamasei orduz
bortxatu eta torturatu ostean, zaborte-
gi batera bota zuten.

**Bedoyari bizitza apurtu egin zioten.
Kalte fisiko eta mental oso larriak ja-
san zituen. Baina etxetik ateratzeko
arrazoi bati heldu zion azkenean: kaze-
taritza.** Ikerketa lanei ekin zien berriz ere,
eta 2003ko abuztuan berriz bahitu zuten,
FARC taldeak kasu honetan, gerrillak he-
rri bateko biztanleak kokaina ekoiztera
behartzen zituela kontatzen ari zelako.

Baina ez zuen bere historia osoaren berri
eman 2009 arte. Orduan Oxfam-Inter-
mon erakundeak "Atera nire gorpua ge-
rratik" kanpaina antolatu zuen Kolonbian
eta Bedoyari iruditu zitzaion bere kasua
azaldu behar zuela: «Emakumeen aurka-
ko bortxa izugarria da eta inork ez zuen
sekula aipatzen. Horregatik erabaki nuen
nire historia zabaldu behar nuela».

**Ordutik aurrera, Bedoyak lana bikoiztu
egin zuen. Batetik, kazetaritza zorrotza
egiten jarraitu zuen.** FARC gerrillako bu-
ruzagiei buruzko liburu eta erreportajeak
kaleratu ditu, umeen prostituzioa antola-
tzen duten talde paramilitarrei buruzko-
ak, narkotrafikatzaileei buruzkoak... Pre-
sio astunak eta mehatxuak egiten
dizkiote; eta ikerketekin zirikatu dituen
alkate, fiskal eta ministroekin eztabaida
eta liskar latzak izan ditu. Ez da kikitzen.
Bestetik, "Ez da isiltzeko garaia" lelopean
kanpainak antolatu ditu (Twitterren ja-
rraitzeko: #NoEsHoraDeCallar, @jbedo-
yalima). Kolonbiako futbolari ezagune-
nak konbentzitu zituen, zelaietan
bortxakeria matxistaren aurkako mezuak
zabaltzeko; kontzertuak eta jaialdiak an-

tolatu zituen, baita kazetarietako min-
tegi bereziak ere, bortxakeria matxista
horren biktimei buruzko trataera oker eta
bidegabeak zalantzan jartzen hasteko.

Jineth Bedoyak hiru edo lau ordu egi-
ten du lo egunero. Osasun arazoak dauz-
ka etengabe. Heriotza mehatxuak jaso-
tzen ditu. Nazioarteko sariak ere ematen
dizkiote baina atzerriko unibertsitateetan
urte bat edo bi pasatzeko gonbidapenei
ezetz esaten die. Nahiago du Kolonbian ti-
ro batez hil, esaten du, Europako hotel ba-
tean depresio batek jota baino.

Jineth Bedoya emakume txikia da, ar-
gala, irribarre hauskorrekoa. Bogotako ja-
tetxe batetik irteten da eta zain dauzka bi
auto blindatu eta bost bizkartzain.

«Badakit dramatikoa ematen duela»,
esaten du, ahots leunez eta granitozko ir-
motasunez, «baina denboraren kontrako
lasterketa batean ari naizela iruditzen
zait. Ez dakit noiz arte utziko didaten bizi-
tzen. Horregatik egiten ditut hainbeste
gauza batera, horregatik ez daukat bizitza
pertsonalik, gelditzen zaidan denbora
guztia lanerako behar dudalako». •

www.anderiza.com

Jineth Bedoya kazetariak bere larruan pairatu du Kolonbiako bortxakeria. GAUR8

osasuna / hiria / aldia / komunikazioa

3 BEGIRADA: